

KOOLITUSVIDEO JUHEND ZERO WASTE KOOLITAJATELE

Selles [koolitusvideos](#) (12 minutit) on näitlikustatud, kuidas Zero Waste koolitaja õppijate väärmõistetega toime tuleb ning seda saab kasutada koolitusmaterjalina, kuidas harjutada sarnaste teemade õpetamist.

Videos näidatud lihtsustatud graafik põhineb andmetel, mis pärinevad raportist ["Reuse Wins at Events: Life-cycle analysis of reusable and single use cups."](#)

Tegelikult on koolitussessioonid muidugi pikemad ning eri teemade arutamiseks võiks jätta rohkem aega, samuti saab neid sügavamalt lahata; selles videos tahtsime lihtsalt näidata, milline on hea õpetamispraktika keerukate teemade puhul nagu jäätmeteta majandamine.

Näidisharjutus, kuidas seda videot koolitussessioonil kasutada:

1. Anna õppijatele ülesanne:

Sa viid läbi töötuba kohvikutele ja restoranidele, kus räägid keskkonnahoidlikest alternatiividest ühekorranõudele. Ilmselt juba aimad, et õppijad toovad ühe hea lahendusena välja biolaguneva plasti. Kuidas sellele väärmõistele lähened?

Harjutust võib läbi viia mitmel viisil.

- A.** Õppijad töötavad paarides või kolmest rühmades ja teevad rollimängu, nii et üks on koolitaja ja ülejäänud õppijad.
- B.** Õppijad arutavad paarides, milline oleks nende lähenemine.
- C.** Individuaalne töö, mille käigus õppijad panevad oma mõtted kirja; sellele järgneb arutelu väiksemates rühmades või ühes suures rühmas.

2. Pärast ülesannet vaatavad õppijad videot. Sellele järgneb arutelu, mida võib suunata järgmiste küsimustega.

- Mida sa videos märkasid?
- Mida koolitaja videos teisiti tegi, kui sina oleksid teinud? Mis võib selle põhjus olla? Mis tegelikult paremini toimiks?
- Mida hästi tehti? Mida oleks võinud paremini teha?
- Milliseid suhtlemise/õpetamise põhimõtteid siin nägime?
- Kuidas võiks koolitaja töötoaga jätkata?

Mõnda osa videost võib korduvalt vaadata või siis video teatud hetkel pausile panna, näiteks siis, kui koolitaja näitab elutsükli analüüsi graafikut.

Ekspertpõhjendust lähenemise kohta, mida koolitaja videos kasutab, võib õppijatega jagada harjutuse lõpus.

- Koolitaja on kohe töötoa alguses sõbralik ja soe; ta kuulab õppijaid ja toetab nende katset teha keskkonnahoidlikke otsuseid, olles samas siiralt huvitatud sellest, mis on nende jaoks oluline ehk nende ettevõttest. See loob algusest peale seotuse.
- Selle asemel, et alustada koolitust esitlusega selle kohta, miks biolagunev plast ei ole hea lahendus ja mida võiks selle asemel kasutada, küsib koolitaja selgitavaid küsimusi, et aru saada, kus on väärmõiste juured: arvatakse, et biolagunev plast ei tekita jäätmeid ega ole seetõttu keskkonnale kahjulik. See võimaldab tegeleda alusväärmõistega, milleks on arusaam teguritest, mille põhjal kujuneb nende toodete keskkonnamõju.
- Koolitaja püüab vältida liigselt üksikasjalikku arutelu kompostimisega seotud teemadel ja biolaguneva/kompostitava plasti koostise üle, et hoida fookus suurel kontseptuaalsel muudatusel – probleem on toote ühekordne kasutamine, materjalist hoolimata. See toetab kompetentsusvajadust: liigsetesse üksikasjadesse laskumine võib tähelepanu kõrvale juhtida, kuna esmalt peavad õppijad saama aru keskkonnamõju üldisest kontseptsioonist. Kui õppijad peaks küsima detailide kohta rohkem küsimusi, siis võib neid lähemalt selgitada või öelda, millal nad oma küsimustele vastuse saavad, või kui ei saa, siis miks.
- Koolitaja püüab viivitada enda teadmiste jagamisega ning küsib õppijatel pigem küsimusi, et need oma väärmõistes kahtlema hakkaksid, ja annab neile mõtlemisaega.
- Koolitaja kirjutab õppijate argumendid üles ja palub neil selle alusel ennustada, millise topsi keskkonnamõju on suurim ja miks, näidates neile alles seejärel tegelikke andmeid – see paneb õppijad kaasa mõtlema ja ideaalis märkama erinevust oma eelteadmiste ja korrektse teabe vahel.
- Andmete esitamisel palub koolitaja taas õppijatel selgitada ja defineerida, mida nad näevad. Kõige parem on see, kui õppijad ise kõige olulisema põhimõtte välja mõtlevad ja ütlevad: kõik ühekordselt kasutatavad esemed on keskkonnale koormaks ja parim valik on keeldumine/korduskasutamine.
- Kõik õppijate küsimused on teretunud ja neid võetakse tõsiselt, mis toetab seotust ja autonoomiat (st osalejate panus on oodatud). Kui küsimusele kohe vastata ei saa, siis tuleb neile öelda, millal ja miks küsimused vastuse saavad – see toetab kompetentsusvajadust.

Kas panid veel midagi tähele?

Selleks, et hoida video lühike, käib seal arutelu pisut kiiremini kui tegelikult. Mõtle, millisel hetkel ja kuidas võiks koolitaja ülaltoodud põhimõtteid silmas pidades pärisolukorras teistmoodi käituda kui videos?